

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.7.2010
COM(2010) 401 final

**RAPORT AL COMISIEI
CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU**

**privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și
verificare**

{SEC(2010) 949}

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare

1. INTRODUCERE

Obiectivul Mecanismului de cooperare și verificare¹ (MCV), creat odată cu aderarea României la UE, este de a contribui la instituirea unui sistem judiciar și administrativ imparțial, independent și eficace, dotat cu mijloace suficiente, între altele, de combatere a corupției. Acest lucru presupune realizarea unor schimbări fundamentale, care necesită timp, precum și un important sprijin politic din partea întregului spectru politic și din partea societății în general. Realizarea acestor schimbări este o investiție indispensabilă în viitorul României, dat fiind că un sistem judiciar și administrativ eficace este necesar pentru a asigura un sistem solid de finanțe publice și o dezvoltare socioeconomică bine ancorată. Acest lucru este necesar, de asemenea, pentru a permite României să își asume pe deplin rolul de membru al UE în domenii precum justiția și afacerile interne.

Prezentul raport este cel de al patrulea raport anual de la crearea MCV². Acesta prezintă evaluarea efectuată de Comisie cu privire la stadiul procesului de reformă și cuprinde recomandări privind următoarele măsuri care trebuie luate pentru a continua reformele necesare. Comisia consideră că MCV servește unui obiectiv util:

- pentru România, prin oferirea unor evaluări și a unor recomandări obiective în ceea ce privește acțiunile necesare;
- pentru celelalte state membre, care pot urmări progresele realizate și oferi României sprijinul adecvat.

În raportul din acest an, Comisia indică deficiențe importante în eforturile României de a realiza progrese în cadrul MCV. România nu a demonstrat un angajament politic suficient de a sprijini procesul de reformă și de a imprima direcția acestui proces, iar factorii de decizie din sistemul judiciar au manifestat o anumită reticență de a coopera și de a își asuma responsabilități. Aceste deficiențe trebuie corectate rapid pentru a permite României să își redinamizeze procesul de reformă. Cu toate acestea, deficiențele menționate trebuie analizate în contextul unei reforme

¹ Decizia 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției (JO L 354, 14.12.2006, p. 56).

² Raportul se bazează pe informațiile furnizate în mod regulat de către autoritățile române, în special ca răspuns la chestionarele detaliate trimise de către Comisie. În lucrările sale, Comisia a beneficiat de asistența experților și s-a bazat pe documentația și pe informațiile provenite din mai multe surse. În documentul de lucru al serviciilor Comisiei, anexat la raport, este prezentată evaluarea detaliată efectuată de Comisie în ceea ce privește progresele înregistrate în raport cu fiecare obiectiv de referință stabilit în decizia privind MCV.

legislative majore, și anume adoptarea în Parlament, la 22 iunie, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală, care reprezintă un pas în direcția cea bună.

2. SITUAȚIA PROCESULUI DE REFORMĂ DIN ROMÂNIA

Realizări

Începând cu al doilea trimestru al anului 2010, s-au realizat progrese importante în ceea ce privește reforma judiciară prin adoptarea de către Parlament a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală, prin publicarea unui proiect de strategie multianuală pentru dezvoltarea justiției, prin pregătirea unui proiect privind „mica reformă a justiției” în vederea accelerării soluționării proceselor, precum și printr-o implicare mai mare a magistraților și a asociațiilor profesionale în procesul de reformă. Legile privind punerea în aplicare a Codului civil și a Codului penal au fost aprobate de Guvern și așteaptă intrarea în dezbateri parlamentare.

Cu toate acestea, față de ultimul raport al Comisiei, nu s-au realizat decât progrese limitate în ceea ce privește îmbunătățirea eficienței procesului judiciar și a consecvenței jurisprudenței. Acest aspect rămâne o deficiență fundamentală a sistemului judiciar din România. Pentru majoritatea recomandărilor în acest domeniu, formulate de Comisie în iulie 2009, s-au luat numai măsuri parțiale, fiind necesare, în continuare, eforturi semnificative pentru punerea în aplicare a acestora. În plus, persistă deficiențele legate de responsabilizare și de procedurile disciplinare.

România și-a dezvoltat rezultatele obținute în lupta împotriva corupției: Direcția Națională Anticorupție (DNA) continuă să obțină rezultate bune și constante în ceea ce privește investigarea cazurilor de corupție la nivel înalt, ceea ce s-a tradus prin noi trimiteri în judecată și prin creșterea numărului de hotărâri judecătorești definitive, cu toate că procesele rămân de lungă durată și că în numeroase cazuri importante nu s-a pronunțat încă o hotărâre în primă instanță. Agenția Națională de Integritate (ANI) a obținut rezultate mai bune și este recunoscută de organele de urmărire penală, de DNA și de alte autorități de aplicare a legii drept un partener important pentru prevenirea și pedepsirea corupției. Eforturile depuse de Procurorul General în vederea consolidării luptei împotriva corupției de către parchetele locale încep să producă rezultate. S-au luat măsuri pentru a respecta majoritatea recomandărilor formulate de Comisie în acest domeniu, cu toate că lipsește încă o politică anticorupție coordonată între toate sectoarele administrației publice.

În aprilie 2010, Curtea Constituțională a declarat neconstituționale părți importante din legea privind Agenția Națională de Integritate (ANI). Ca răspuns la această hotărâre, Senatul României a adoptat, la 30 iunie 2010, o nouă lege privind ANI. Cu toate acestea, noua lege compromite grav eficacitatea procesului de verificare, de sancționare și de confiscare a bunurilor nejustificate. Aceasta limitează transparența intereselor financiare și economice ale demnitarilor și ale funcționarilor publici și exclude sancțiunile disuasive care protejează împotriva corupției. Noua lege

întrerupe evoluția încurajatoare a ANI și nu este conformă cu angajamentele asumate de România la momentul aderării³.

Reforma sistemului judiciar

Pentru a realiza progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a unor reforme importante incluse în codurile de procedură, Guvernul a pregătit o „mică reformă a justiției” care va intra în curând în dezbateri parlamentare. Pentru a stabili o orientare a reformei sistemului judiciar în următorii ani, Ministerul Justiției a lansat o consultare publică privind o „Strategie de dezvoltare a justiției ca serviciu public”, care a primit răspunsuri împărțite din partea magistraților și a asociațiilor profesionale. Înainte de a fi adoptată de Guvern, strategia este în curs de revizuire în urma unei a doua runde de consultări și trebuie completată cu un plan de acțiune și cu un calendar detaliate care să integreze propunerile de reformă judiciară și structurală prezentate de diferiți actori. În acest scop, ar trebui dezvoltată o cooperare constructivă între Guvern, instituțiile judiciare și asociațiile profesionale.

În timp ce adoptarea codurilor de procedură reprezintă un important pas înainte, România a realizat puține progrese efective din iulie 2009 în ceea ce privește trei indicatori ai reformei judiciare, și anume eficiența procedurilor, consecvența jurisprudenței și responsabilizarea sistemului judiciar.

Resursele umane rămân o provocare majoră. Recomandările Comisiei de a aplica măsuri de urgență precum transferul posturilor vacante între instanțe de jurisdicție diferite, acolo unde apar dezechilibre importante din punct de vedere al volumului de muncă, nu au fost respectate, iar România nu a luat nici alte măsuri corespunzătoare în acest sens. Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a reacționat la pierderile nete de personal înregistrate în perioada 2008-2009 prin măsuri de creștere a numărului anual de candidați admiși la Institutul National al Magistraturii (INM) și, mai ales, prin recrutarea directă a juriștilor cu experiență de cinci ani. S-au luat, de asemenea, unele măsuri incipiente în vederea soluționării dezechilibrelor importante între diversele instanțe și parchete în ceea ce privește volumul de muncă printr-o reorganizare structurală a instanțelor. Cu toate acestea, domeniul de aplicare al măsurilor respective este prea limitat pentru a produce un impact semnificativ asupra deficitelor importante de capacități din cadrul sistemului judiciar și sunt necesare măsuri suplimentare pentru a asigura că toate persoanele nou recrutate respectă standarde profesionale minime. Previzibilitatea fluctuațiilor de personal nu s-a îmbunătățit din iulie 2009, deoarece câteva sute de magistrați care îndeplinesc condițiile de pensionare ar mai putea ieși din cadrul magistraturii în scurt timp, dat fiind că nu s-a găsit încă o soluție legislativă de a îmbunătăți previzibilitatea pensionărilor.

Cu toate că România a realizat progrese în ceea ce privește unificarea jurisprudenței (de exemplu, recursuri în interesul legii), instrumentele existente nu au produs încă o îmbunătățire suficientă a situației. Sunt necesare, în continuare, eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți semnificativ unificarea practicii judiciare și pentru a crea o

³

Obiectivul de referință nr. 2 din MCV prevede: „Înființarea, conform celor prevăzute, a unei agenții pentru integritate cu responsabilități în domeniul verificării patrimoniului, al incompatibilităților și al conflictelor de interese potențiale, precum și cu capacitatea de a adopta decizii obligatorii care să poată duce la aplicarea unor sancțiuni disuasive.” (Decizia 2006/928/CE a Comisiei).

transparență totală prin publicarea electronică a considerentelor tuturor hotărârilor judecătorești. O etapă importantă pentru îmbunătățirea unificării practicii judiciare va consta în reforma Înaltei Curți de Casație și Justiție (ÎCCJ) pentru ca aceasta să se pronunțe exclusiv cu privire la elemente de drept. Ar trebui avute în vedere măsuri suplimentare de revizuire a organizării interne și a metodelor de lucru ale ÎCCJ, precum și crearea unor complete specializate, cu respectarea principiilor de alocare aleatorie a cauzelor. ÎCCJ a pregătit, de asemenea, un proiect de lege detaliat destinat accelerării progreselor în ceea ce privește unificarea jurisprudenței. Având în vedere situația bugetară dificilă cu care se confruntă, România ar trebui să încerce să îmbunătățească eficiența și unificarea practicii judiciare și printr-o reformă a sistemului de instanțe judecătorești și a procedurilor.

Rezultatele sistemului disciplinar sunt neconvingătoare. Puține cazuri disciplinare sunt deschise, iar sancțiunile par ușoare și nu sunt suficient de bine diferențiate prin lege. În plus, practica disciplinară în cazurile importante a fost neconvingătoare și demonstrează o lipsă de sensibilitate la responsabilitatea publică și la importanța încrederii publice în integritatea sistemului judiciar. Capacitatea inspecției judiciare ar trebui consolidată și concentrată mai mult pe cazurile disciplinare. În timp ce sunt inițiate puține anchete disciplinare *ex-officio*, o parte considerabilă din activitățile inspecției judiciare sunt destinate răspunsului la plângeri și investigații individuale cu privire la acuzațiile sau calomniile publice la adresa magistraților.

Alegerile iminente în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) vor reprezenta o ocazie importantă pentru consolidarea angajamentelor de reformă a sistemului judiciar. Un grup de asociații a început deja să promoveze alegerile prin intermediul unui site Internet și al reuniunilor la nivelul curților de apel. Pentru a se asigura o tranziție ușoară și corectă din punct de vedere legal către un nou Consiliu, trebuie respectate cerințele referitoare la eligibilitatea candidaților, prevăzute în legea privind CSM.

Lupta împotriva corupției

Agencia Națională de Integritate (ANI) a reușit să demonstreze un grad mai mare de consolidare a capacității și a rezultatelor sale în ceea ce privește identificarea averilor nejustificate, a incompatibilităților și a conflictelor de interese. La doi ani de la creare, agenția poate fi considerată pe deplin operațională și a obținut rezultate promițătoare în mai multe cazuri. Procurorii și autoritățile de aplicare a legii consideră agenția drept un partener important în lupta împotriva corupției. Transparența în ceea ce privește interesele financiare și economice, creată de publicarea pe site-ul ANI a declarațiilor de avere și de interese, este apreciată atât de societatea civilă, cât și de autoritățile de aplicare a legii drept o contribuție importantă la prevenirea și depistarea corupției.

Aceste realizări sunt amenințate de schimbările negative ale legii privind ANI, care au fost adoptate la 30 iunie ca răspuns la o hotărâre pronunțată de Curtea Constituțională a României. Curtea Constituțională consideră că ANI a devenit o instituție cu caracter cvasijudiciar încălcând astfel prevederile Constituției, că prin publicarea declarațiilor de avere și de interese se încalcă dreptul la viața privată și că prin confiscarea bunurilor nejustificate nu se respectă nici prezumția dobândirii legale a bunurilor, nici interdicția de confiscare a unor astfel de bunuri. Modificările la legea privind ANI, care au fost adoptate de Parlament ca răspuns la hotărârea

Curții Constituționale, elimină posibilitățile de sancționare a neconcordanțelor între bunurile și veniturile identificate și, implicit, posibilitatea controlării averilor dobândite de demnitari și de funcționari pe perioada exercitării unor funcții publice. În plus față de cerințele Curții, celelalte modificări introduse în Parlament reduc eficacitatea investigațiilor desfășurate de ANI și transparența modurilor de dobândire a bunurilor prin introducerea unor declarații mai sumare. Este clar că Guvernul și Parlamentul au responsabilitatea de a modifica legea care a fost declarată neconstituțională de Curtea Constituțională, însă, având în vedere angajamentele asumate la momentul aderării, aceste instituții au totodată responsabilitatea de a găsi metodele legale corespunzătoare pentru a onora angajamentele asumate față de UE. În prezent, Comisia consideră că noua lege privind ANI reprezintă un important pas înapoi în ceea ce privește lupta împotriva corupției și că aceasta nu este conformă cu angajamentele asumate de România la momentul aderării. La 19 iulie, Curtea Constituțională a hotărât că versiunea revizuită a legii este neconstituțională. Acest fapt oferă oportunitatea de a adopta o nouă lege în conformitate cu obligațiile României.

Direcția Națională Anticorupție (DNA) a continuat să obțină rezultate constante și convingătoare în ceea ce privește anchetele și trimiterile în judecată în cazuri de corupție la nivel înalt. În ceea ce privește hotărârile pronunțate în primă instanță în cauzele DNA, se poate constata o tendință către pedepse mai severe și către o scădere a numărului de pedepse cu suspendare în a doua jumătate a anului 2009, ceea ce nu se reflectă însă și la nivelul hotărârilor definitive unde se menține, în general, tendința de a impune pedepse mici și cu suspendare.

În ceea ce privește majoritatea recomandărilor formulate în iunie 2009 de un grup de lucru mixt cu privire la inconsecvențele și clemența pedepselor în cazuri de corupție s-au luat unele măsuri, însă acestea nu sunt încă puse efectiv în aplicare. Proiectul de orientări privind stabilirea pedepselor pentru infracțiunile de corupție, care a fost pregătit la sfârșitul anului 2009, nu a fost încă finalizat și nici modificat în mod substanțial, iar magistrații consideră în continuare că acesta prezintă un grad insuficient de utilitate operațională. Orientări mai detaliate, care au fost elaborate de un grup de magistrați din cadrul Curții de Apel București și care sunt utilizate de mai multe instituții în scopuri de formare profesională, ar putea fi folosite drept sursă de inspirație.

Procesele rămân de lungă durată și nu au fost pronunțate încă decât puține hotărâri în primă instanță împotriva unor politicieni cunoscuți. Excepțiile de neconstituționalitate continuă să întârzie judecarea cauzelor de corupție la nivel înalt, în timp ce un proiect de lege prin care se elimină obligativitatea suspendării procedurilor judiciare atunci când sunt invocate excepții de neconstituționalitate așteaptă să fie adoptat în Parlament.

În ciuda eforturilor de consolidare a monitorizării punerii în aplicare a strategiei naționale anticorupție pentru sectoarele vulnerabile și pentru administrația publică locală, impactul strategiei în al treilea și ultimul an de punere în aplicare este în continuare dificil de evaluat. O nouă strategie, planificată pentru a doua jumătate a acestui an, ar trebui să se bazeze pe o evaluare independentă a impactului celor două strategii anterioare și să considere lupta împotriva corupției un aspect de importanță națională. Ar trebui intensificate eforturile în întregul sector public pentru a asigura o abordare mai proactivă în ceea ce privește prevenirea corupției.

Eforturile depuse de Procurorul General în vederea consolidării luptei împotriva corupției la nivelul parchetelor județene încep să producă rezultate prin creșterea numărului de trimiteri în judecată care vizează în mai mare măsură funcționarii publici, precum și prin creșterea nivelului de complexitate al investigațiilor. Majoritatea cazurilor au fost investigate cu ajutorul Direcției Generale Anticorupție (DGA) a Ministerului Administrației și Internelor (MAI).

Sunt necesare îmbunătățiri substanțiale în ceea ce privește protecția împotriva conflictelor de interese și a corupției în procedurile de achiziții publice. Legislația română în domeniu pare inconsecventă, deoarece conflictul de interese este reglementat prin diverse legi, iar lacunele legislative permit anumitor cazuri să eludeze sistemul. În plus, lipsa unor bune practici cu aplicabilitate generală în domeniul achizițiilor publice, precum și a cooperării orizontale pentru monitorizarea punerii în aplicare a legislației produce instabilitate și incertitudine juridică pentru autoritățile contractante. Modificările recente ale legislației în domeniul achizițiilor publice ar trebui să îmbunătățească protecția juridică împotriva conflictelor de interese⁴, în special în cazurile de conflict de interese care au legătură cu interesele de afaceri ale politicienilor locali și ale familiilor acestora.

Există îngrijorări privind posibilitatea ca rezultatele asistenței pe care Departamentul pentru Lupta Antifraudă (DLAF) o acordă Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) în vederea protejării intereselor financiare ale UE să fie afectate în mod negativ de hotărârea Curții Constituționale a României din noiembrie 2009 privind temeiul juridic al DLAF.

Potrivit evaluării efectuate de Comisie, organismele administrative competente nu realizează controale eficace pentru depistarea conflictelor de interese și a corupției și nu cooperează suficient în acest domeniu. În plus, autoritățile de aplicare a legii, precum procuratura, DNA și ANI nu primesc notificări sistematice privind potențialele cazuri de conflict de interese, fraudă și corupție. Autoritățile administrative competente nu depistează și nu sancționează aproape niciun caz de conflict de interese și nu anulează decât foarte puține licitații publice pentru încălcarea normelor privind conflictele de interese, cu toate că majoritatea cazurilor de conflict de interese transmise de către Agenția Națională de Integritate autorităților judiciare pentru soluționare se referă la achiziții publice, iar un număr semnificativ de cazuri de corupție la nivel înalt au legătură cu achizițiile publice⁵. Autoritățile judiciare ar trebui să acorde o mai mare atenție cazurilor de conflict de interese și de fraudă în cadrul achizițiilor publice și să urmărească activ cazurile care le sunt aduse la cunoștință.

Serviciile Comisiei au formulat deja mai multe sugestii concrete de îmbunătățire a practicii de achiziții publice în ceea ce privește execuția fondurilor UE. Majoritatea acestor sugestii nu au fost încă puse în aplicare. Pentru a concentra eforturile României în acest domeniu, Comisia formulează, la punctul 4 din prezentul raport, o serie de recomandări în vederea unor măsuri imediate. Comisia va prezenta un raport

⁴

Ordonanța de urgență nr. 76/2010, adoptată de Guvern la 30 iunie 2010.

⁵

O serie de cazuri de corupție la nivel înalt privesc aspecte legate de achiziții publice. Aceste cazuri vizează un parlamentar și un judecător la Înalta Curte pentru trafic de influență într-un caz de achiziții publice, doi foști miniștri, alți foști sau actuali parlamentari, precum și o serie de foști directori ai unor întreprinderi de stat și de aleși locali.

privind progresele în acest domeniu în următorul său raport din cadrul Mecanismului de cooperare și verificare.

3. CONCLUZII

În general, în ciuda progreselor în unele domenii, evaluarea Comisiei indică deficiențe importante în eforturile României de a realiza progrese în cadrul MCV. România nu a demonstrat un angajament politic suficient de a sprijini procesul de reformă. Modificările legii privind Agenția Națională de Integritate, votate la 30 iunie, reprezintă un important pas înapoi. Legea riscă să prejudicieze rezultatele pozitive obținute de ANI și aduce România într-o situație de nerespectare evidentă a angajamentelor asumate la momentul aderării. Comisia invită România să își onoreze angajamentele prin găsirea celor mai adecvate mijloace legislative pentru a restabili competențele ANI de a propune confiscarea efectivă a averilor nejustificate. România ar trebui să își propună să asigure un sprijin politic larg pentru transparență și protejarea eficientă împotriva corupției și a conflictelor de interese.

În urma încetinerii activităților parlamentare, România a cunoscut o relativă redinamizare a reformei în al doilea trimestru al anului 2010 și s-a angajat într-o reformă legislativă majoră odată cu adoptarea în Parlament a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală, la 22 iunie. Pregătirile pentru intrarea în vigoare a celor patru coduri noi, prevăzută acum pentru octombrie 2011, reprezintă o ocazie importantă de a realiza o reformă aprofundată a sistemului judiciar din România. Pentru a sprijini acest proces de reformă, Comisia invită România să valorifice sprijinul puternic al Parlamentului pentru codurile de procedură și să extindă această voință politică și la alte domenii.

România suferă, de asemenea, de o anumită reticență a factorilor de decizie din sistemul judiciar de a coopera și de a își asuma responsabilitatea în beneficiul reformei. Cu toate că există soluții pragmatice în numeroase cazuri, acestea nu sunt adesea puse în practică, în timp ce magistrații, asociațiile profesionale și societatea civilă încearcă să elimine lacunele prin inițiative individuale. Comisia invită România să stabilească o cooperare strânsă și constructivă între diferiții actori la nivel politic și judiciar și să consolideze angajamentul sistemului judiciar în favoare reformei.

Pentru a realiza cu succes procesul de reformă, este necesar un angajament susținut din partea României, a Comisiei și a celorlalte state membre. Comisia va sprijini în continuare România în acest demers și va prezenta următoarea evaluare a progreselor în vara anului 2011.

4. RECOMANDĂRI

Având în vedere evaluarea progreselor realizate de România în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de referință stabilite în cadrul MCV, Comisia invită România să ia măsuri imediate în următoarele domenii:

Recomandări privind reforma sistemului judiciar

Reamintind recomandările nesoluționate din iulie 2009, în special în ceea ce privește adoptarea unei legi de punere în aplicare și desfășurarea unor studii de impact pentru cele patru noi coduri, aplicarea unei abordări flexibile și bazate pe priorități în ceea ce privește resursele umane, precum și în legătură cu măsurile de urmărire a recomandărilor formulate de grupul de lucru privind individualizarea pedepselor pentru infracțiunile de corupție, Comisia invită România să ia măsuri imediate în următoarele domenii:

- (1) inițierea unei analize independente a performanței sistemului judiciar și operarea modificărilor structurale necesare, inclusiv, dacă este cazul, transferul magistraților. România ar trebui să adopte, de asemenea, măsuri imediate de reducere a dezechilibrelor din punct de vedere al capacităților prin extinderea transferului de posturi vacante între circumscripțiile teritoriale și între gradele de jurisdicție, precum și prin recurgerea pe scară mai largă la delegarea magistraților în zone confruntate cu probleme acute în materie de resurse umane;
- (2) asigurarea unei tranziții ușoare și corecte din punct de vedere legal către un nou Consiliu Superior al Magistraturii, respectând cerințele legii privind eligibilitatea candidaților;
- (3) creșterea capacității Institutului National al Magistraturii (INM) în ceea ce privește formarea inițială și continuă și luarea de măsuri în vederea garantării unor standarde profesionale adecvate pentru toți noii magistrați, de exemplu prin extinderea cerinței de a promova examenul de capacitate la toate persoanele recrutate; planificarea capacității INM în conformitate cu previziunile anuale privind nevoile de recrutare și de formare;
- (4) luarea în considerare a unei revizui a competenței Înaltei Curți de Casație și Justiție prin reducerea competenței de a judeca în primă instanță și prin limitarea judecării în recurs la chestiunile de drept; luarea în considerare a aplicării altor măsuri propuse de Înalta Curte printr-un proiect de lege menit să îmbunătățească unificarea practicii judiciare; asigurarea publicării integrale a jurisprudenței instanțelor și a accesului generalizat la aceasta printr-o bază de date ușor de utilizat și cu funcționalități eficiente de căutare;
- (5) luarea în considerare a unei reforme aprofundate a sistemului disciplinar; reexaminarea obiectivelor și consolidarea capacității și a organizării inspecțiilor judiciare pentru a se asigura concentrarea suficientă pe investigarea disciplinară; adaptarea tipurilor de sancțiuni disciplinare posibile pentru a permite o mai mare varietate a sancțiunilor și luarea de măsuri pentru asigurarea pedepselor disciplinare consecvente, proporționale și disuasive; introducerea unei evaluări anuale a performanței inspecției judiciare.

Recomandări privind lupta împotriva corupției

Reamintind recomandările nesoluționate din iulie 2009, în special în ceea ce privește monitorizarea cazurilor de corupție la nivelul instanțelor, facilitarea urmăririi penale care vizează foști și actuali membri ai Parlamentului și ai Guvernului și eliminarea

suspendării judecării cauzelor atunci când se invocă excepții de neconstituționalitate, Comisia invită România să ia măsuri imediate în următoarele domenii:

- (6) corectarea legii privind ANI în conformitate cu angajamentele asumate de România la momentul aderării; asigurarea unei contribuții a ANI care să fie în continuare eficientă în prevenirea și pedepsirea corupției prin pronunțarea de decizii cu caracter obligatoriu privind averile nejustificate pe baza cărora să se poată aplica sancțiuni disuasive; corectarea altor deficiențe procedurale identificate în noua lege; promovarea dezvoltării în continuare a ANI, în special prin modificări ale dispozițiilor legislative privind Consiliul Național de Integritate;
- (7) continuarea monitorizării caracterului consecvent și disuasiv al sancțiunilor aplicate de instanțe în cazurile de corupție la nivel înalt și promovarea în mai mare măsură a constatărilor studiului privind individualizarea pedepselor pentru infracțiunile de corupție în cadrul reuniunilor la nivelul curților de apel; identificarea și punerea în aplicare a măsurilor destinate îmbunătățirii celerității proceselor în cazurile de corupție la nivel înalt;
- (8) consolidarea politicii generale anticorupție, în special prin coordonarea la nivel înalt și pe baza unei evaluări independente a impactului rezultatelor ultimelor două strategii anticorupție puse în aplicare din 2005; asigurarea stabilității juridice și instituționale a cadrului anticorupție, inclusiv în ceea ce privește punerea în aplicare a noului Cod penal și a noului Cod de procedură penală;
- (9) achiziții publice: evaluarea eficacității cadrului legislativ și a atribuirii responsabilităților în rândul autorităților competente în ceea ce privește protejarea împotriva conflictelor de interese, precum și efectuarea eventualelor modificări, acolo unde este necesar; luarea în considerare a interzicerii ca funcționarii publici cu grad înalt și reprezentanții aleși să poată beneficia în mod direct sau indirect de contractele comerciale încheiate în numele instituției lor și instaurarea transparenței depline în acest domeniu;
- (10) evaluarea eficacității autorităților competente în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației în domeniul achizițiilor publice și aplicarea măsurilor corective destinate îmbunătățirii coordonării diferitelor instituții, precum și a eficienței acestora; stabilirea unor obiective de referință în ceea ce privește performanța pentru autoritățile competente în următoarele domenii și monitorizarea punerii în aplicare a acestora: activități de prevenire, activități de control, sancționarea conflictelor de interese, cooperarea interinstituțională și cooperarea cu autoritățile judiciare.